108/2017. (IV. 28.) Korm. rendelet

a Hollókő ófalu és környezete világörökségi kezelési tervéről

A Kormány a világörökségről szóló 2011. évi LXXVII. törvény 14. § (1) bekezdés *e)* pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § E rendelet alkalmazásában

1. *kiemelkedő egyetemes érték:* a Hollókő ófalu és környezete vonatkozásában az UNESCO Világörökség Bizottság 2013. évi ülésszakán a 37 COM 8E számú döntéssel elfogadott meghatározása szerinti tartalom;

2. *attribútum:* világörökségi helyszínen kiemelkedő egyetemes értéket hordozó tényező, a kiemelkedő egyetemes értéket megtestesítő, kifejező fizikai elem, anyagi és nem anyagi jelenség vagy folyamat.

2. § A világörökségi kezelési terv hatálya kiterjed a Hollókő ófalu és környezete világörökségi helyszín és védőövezete 1. mellékletben meghatározott területére.

3. § Az 1. mellékletben meghatározott világörökségi terület világörökségi kezelési tervét a 2. melléklet tartalmazza.

4. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

1. melléklet a 108/2017. (IV. 28.) Korm. rendelethez

Hollókő ófalu és környezete világörökségi helyszín és védőövezete területi lehatárolása és elhelyezkedése

A világörökségi terület határoló pontjai

	A	B	C	D
	EOV x	EOV y	WGS 84-84 x	WGS 84-84 y
1	296009	689567	48° 0' 23.30''	19° 34' 39.69''
2	295947	689590	48° 0' 21.32''	19° 34' 40.81''
3	295942	689618	48° 0' 21.12''	19° 34' 42.14''
4	295941	689646	48° 0' 21.09''	19° 34' 43.48''
5	295936	689673	48° 0' 20.94''	19° 34' 44.78''
6	295935	689753	48° 0' 20.88''	19° 34' 48.67''
7	295947	689749	48° 0' 21.28''	19° 34' 48.48''
8	295956	689789	48° 0' 21.55''	19° 34' 50.41''
9	295968	689825	48° 0' 21.92''	19° 34' 52.12''
10	295973	689825	48° 0' 22.10''	19° 34' 52.12''
11	295981	689867	48° 0' 22.33''	19° 34' 54.17''
12	295980	689898	48° 0' 22.30''	19° 34' 55.64''
13	295970	689945	48° 0' 21.97''	19° 34' 57.95''
14	295924	690025	48° 0' 20.45''	19° 35' 1.79''
15	295895	690023	48° 0' 19.53''	19° 35' 1.64''
16	295833	690004	48° 0' 17.51''	19° 35' 0.74''
17	295728	690028	48° 0' 14.11''	19° 35' 1.84''
18	295721	690014	48° 0' 13.90''	19° 35' 1.18''
19	295697	690034	48° 0' 13.11''	19° 35' 2.10''
20	295704	690053	48° 0' 13.35''	19° 35' 3.05''
21	295660	690086	48° 0' 11.90''	19° 35' 4.62''
22	295620	690133	48° 0' 10.58''	19° 35' 6.87''
23	295601	690166	48° 0' 9.98''	19° 35' 8.44''
24	295630	690181	48° 0' 10.91''	19° 35' 9.22''
25	295638	690169	48° 0' 11.16''	19° 35' 8.63''

26	295658	690203	48° 0' 11.82''	19° 35' 10.25''
27	295677	690246	48° 0' 12.42''	19° 35' 12.36''
28	295682	690272	48° 0' 12.56''	19° 35' 13.59''
29	295672	690285	48° 0' 12.23''	19° 35' 14.21''
30	295668	690299	48° 0' 12.11''	19° 35' 14.89''
31	295639	690376	48° 0' 11.14''	19° 35' 18.62''
32	295628	690417	48° 0' 10.80''	19° 35' 20.59''
33	295627	690444	48° 0' 10.76''	19° 35' 21.89''
34	295627	690449	48° 0' 10.74''	19° 35' 22.11''
35	295624	690457	48° 0' 10.65''	19° 35' 22.52''
36	295611	690468	48° 0' 10.24''	19° 35' 23.02''
37	295575	690470	48° 0' 9.05''	19° 35' 23.13''
38	295483	690428	48° 0' 6.11''	19° 35' 21.08''
39	295486	690461	48° 0' 6.19''	19° 35' 22.65''
40	295486	690488	48° 0' 6.19''	19° 35' 23.97''
41	295483	690508	48° 0' 6.09''	19° 35' 24.91''
42	295448	690526	48° 0' 4.94''	19° 35' 25.77''
43	295446	690538	48° 0' 4.86''	19° 35' 26.34''
44	295409	690567	48° 0' 3.66''	19° 35' 27.76''
45	295395	690591	48° 0' 3.20''	19° 35' 28.89''
46	295353	690598	48° 0' 1.84''	19° 35' 29.21''
47	295281	690608	47° 59' 59.5''	19° 35' 29.66''
48	295245	690619	47° 59' 58.33''	19° 35' 30.19''
49	295191	690674	47° 59' 56.60''	19° 35' 32.81''
50	295162	690697	47° 59' 55.64''	19° 35' 33.91''
51	295137	690712	47° 59' 54.84''	19° 35' 34.62''
52	295127	690714	47° 59' 54.51''	19° 35' 34.76''
53	295106	690714	47° 59' 53.83''	19° 35' 34.71''
54	295087	690714	47° 59' 53.22''	19° 35' 34.71''
55	295074	690713	47° 59' 52.80''	19° 35' 34.67''
56	295037	690701	47° 59' 51.58''	19° 35' 34.06''
57	295019	690694	47° 59' 51.03''	19° 35' 33.73''
58	295012	690684	47° 59' 50.78''	19° 35' 33.27''
59	295003	690665	47° 59' 50.52''	19° 35' 32.33''
60	294997	690606	47° 59' 50.31''	19° 35' 29.51''
61	295017	690527	47° 59' 51.00''	19° 35' 25.69''
62	295014	690496	47° 59' 50.90''	19° 35' 24.16''
63	295006	690472	47° 59' 50.65''	19° 35' 23.02''
64	294974	690468	47° 59' 49.61''	19° 35' 22.84''
65	294970	690448	47° 59' 49.47''	19° 35' 21.84''
66	294956	690446	47° 59' 49.03''	19° 35' 21.75''
67	294954	690442	47° 59' 48.97''	19° 35' 21.58''
68	294949	690387	47° 59' 48.81''	19° 35' 18.90''
69	294946	690344	47° 59' 48.74''	19° 35' 16.81''
70	294937	690299	47° 59' 48.45''	19° 35' 14.66''
71	294933	690260	47° 59' 48.34''	19° 35' 12.75''
72	294935	690237	47° 59' 48.38''	19° 35' 11.65''
73	294942	690202	47° 59' 48.63''	19° 35' 9.97''
74	294940	690179	47° 59' 48.56''	19° 35' 8.88''
75	294926	690120	47° 59' 48.12''	19° 35' 6.01''
76	294916	690114	47° 59' 47.81''	19° 35' 5.75''
77	294901	690115	47° 59' 47.31''	19° 35' 5.75''
78	294891	690118	47° 59' 46.99''	19° 35' 5.92''
79	294855	690142	47° 59' 45.83''	19° 35' 7.06''
80	294789	690159	47° 59' 43.70''	19° 35' 7.84''
81	294700	690208	47° 59' 40.80''	19° 35' 10.19''
82	294651	690224	47° 59' 39.22''	19° 35' 10.95''
83	294611	690248	47° 59' 37.89''	19° 35' 12.09''
84	294586	690260	47° 59' 37.08''	19° 35' 12.65''
85	294529	690279	47° 59' 35.25''	19° 35' 13.55''
86	294501	690300	47° 59' 34.34''	19° 35' 14.55''
87	294479	690304	47° 59' 33.63''	19° 35' 14.75''

88	294449	690303	47° 59' 32.63''	19° 35' 14.66''
89	294434	690300	47° 59' 32.15''	19° 35' 14.53''
90	294442	690265	47° 59' 32.44''	19° 35' 12.87''
91	294423	690210	47° 59' 31.83''	19° 35' 10.21''
92	294477	690126	47° 59' 33.61''	19° 35' 6.18''
93	294516	690132	47° 59' 34.85''	19° 35' 6.45''
94	294533	690095	47° 59' 35.40''	19° 35' 4.68''
95	294484	690023	47° 59' 33.85''	19° 35' 1.20''
96	294470	690043	47° 59' 33.40''	19° 35' 2.18''
97	294440	690025	47° 59' 32.43''	19° 35' 1.30''
98	294415	690061	47° 59' 31.60''	19° 35' 2.98''
99	294397	690072	47° 59' 31.00''	19° 35' 3.55''
100	294328	690024	47° 59' 28.80''	19° 35' 1.20''
101	294329	690003	47° 59' 28.82''	19° 35' 0.18''
102	294307	689956	47° 59' 28.14''	19° 34' 57.89''
103	294264	689888	47° 59' 26.74''	19° 34' 54.62''
104	294284	689864	47° 59' 27.39''	19° 34' 53.45''
105	294316	689801	47° 59' 28.45''	19° 34' 50.42''
106	294326	689747	47° 59' 28.77''	19° 34' 47.85''
107	294367	689673	47° 59' 30.12''	19° 34' 44.28''
108	294343	689631	47° 59' 29.38''	19° 34' 42.22''
109	294531	689478	47° 59' 35.48''	19° 34' 34.94''
110	294546	689462	47° 59' 35.98''	19° 34' 34.15''
111	294575	689451	47° 59' 36.93''	19° 34' 33.66''
112	294622	689459	47° 59' 38.43''	19° 34' 34.03''
113	294687	689451	47° 59' 40.54''	19° 34' 33.66''
114	294726	689474	47° 59' 41.79''	19° 34' 34.80''
115	294811	689571	47° 59' 44.54''	19° 34' 39.51''
116	294897	689488	47° 59' 47.33''	19° 34' 35.52''
117	294922	689478	47° 59' 48.14''	19° 34' 35.05''
118	294940	689481	47° 59' 48.72''	19° 34' 35.19''
119	294956	689473	47° 59' 49.24''	19° 34' 34.81''
120	294964	689394	47° 59' 49.52''	19° 34' 31.04''
121	294966	689334	47° 59' 49.61''	19° 34' 28.13''
122	295003	689300	47° 59' 50.79''	19° 34' 26.50''
123	295024	689294	47° 59' 51.50''	19° 34' 26.22''
124	295074	689294	47° 59' 53.09''	19° 34' 26.23''
125	295098	689297	47° 59' 53.89''	19° 34' 26.38''
126	295139	689300	47° 59' 55.19''	19° 34' 26.52''
127	295250	689336	47° 59' 58.81''	19° 34' 28.31''
128	295329	689358	48° 0' 1.34''	19° 34' 29.40''
129	295363	689371	48° 0' 2.44''	19° 34' 30.02''
130	295415	689380	48° 0' 4.12''	19° 34' 30.50''
131	295440	689385	48° 0' 4.94''	19° 34' 30.73''
132	295528	689418	48° 0' 7.79''	19° 34' 32.36''
133	295574	689425	48° 0' 9.26''	19° 34' 32.69''
134	295619	689426	48° 0' 10.72''	19° 34' 32.75''
135	295638	689431	48° 0' 11.33''	19° 34' 33.02''
136	295737	689419	48° 0' 14.55''	19° 34' 32.49''
137	295780	689434	48° 0' 15.94''	19° 34' 33.20''
138	295849	689452	48° 0' 18.15''	19° 34' 34.11''
139	295909	689482	48° 0' 20.08''	19° 34' 35.56''
140	295917	689490	48° 0' 20.37''	19° 34' 35.97''
141	295987	689554	48° 0' 22.59''	19° 34' 39.05''
142	295987	689554	48° 0' 22.59''	19° 34' 39.05''
143	296009	689567	48° 0' 23.30''	19° 34' 39.69''
Középpont	295163	689908	47° 59' 55.86''	19° 34' 55.84''

2. melléklet a 108/2017. (IV. 28.) Korm. rendelethez

A Hollókő ófalu és környezete világörökségi terület világörökségi kezelési terve

1. Alapadatok

1.1. A világörökségi helyszín kiemelkedő egyetemes értékének kivonata

1.1.1. A Hollókő ófalu és környezete világörökségi terület kiemelkedő egyetemes értéke:

a) a hagyományos palóc építészeti forma- és anyaghasználattal, valamint a táji-természeti környezettel harmonikus egységet alkotó, tudatosan megőrzött ófalu;

b) a tudatosan megőrzött hagyományos település által képviselt, a 20. századi mezőgazdasági forradalom előtti falusi élet élő példáját jelentő kultúra, a hagyományos falu helyben, élő közösségként történő önkéntes megőrzése;

c) a helyszín által magába foglalt település és a környező táj meghatározó részei és összetevői: a tudatosan megőrzött hagyományos település, a hozzá tartozó megművelt területek, a tágabb táji-természeti környezet, annak összes karakteradó elemével.

1.2. A kiemelkedő egyetemes értéket hordozó attribútumok

1.2.1. A tájhasználat és tájkarakter

1.2.1.1. Az ófalu táji-természeti környezettel harmonizáló tájképi megjelenése, a hagyományos település- és tájszerkezet, a hagyományos gazdálkodás során kialakult hagyásfás legelős, keskenyparcellás-kertes táji környezet, és a középkori eredetű vár tájképet meghatározó elhelyezkedése:

a) a településnek és a tájnak a korábbi élet és gazdaság harmóniájára utaló egysége, a léptékek arányossága, összhangja, a táj eltartó képessége és a település nagysága, kiépítése,

b) a Várhegynek, a Szőlőhegynek és a domboknak a korábbi, fokozatosan kialakult szerves egységre utaló aránya, tömege, a település lejtőre szerveződése, tájtagoló elhelyezkedése és a környezettel arányos kiterjedése,

c) a szalagtelkes Szőlőhegynek az egykori művelési és használati módra utaló, a faluképhez hozzátartozó karaktere,

d) a hagyásfás legelő meghatározó módon jelentkező táji megjelenése: a fák fajösszetétele, száma, lombkorona borítottsága, a lágyszárú növényzet fajgazdagsága,

e) a Várhegy és a vár uralkodó látványa: az andezit telérre, a telér anyagából épült, az ófaluval szerves egységet alkotó, anyagával, tájképi megjelenésével a tájba jól illeszkedő vár,

f) a környező domboldalak lejtős, emberléptékű térhatároló látványa.

1.2.2. A településszerkezet

1.2.2.1. Az ófalu történelmi telekstruktúrája, jellemző fésűs beépítése:

a) a településszerkezet: úthálózat és telekszerkezet, egyutcás, szigetet alkotó térstruktúra,

b) a terepre illeszkedő domboldali beépítés: hegyfelőli, völgyoldali teleksor, ehhez igazodó beépítési forma,

c) a templom feltárulása, a templom előtti teresedés karakteres térszervező helye, szerepe,

d) a telekszerkezetet hangsúlyozó, oldalhatáron álló házak fésűs beépítésű utcaképe,

e) az egykori pajtakert, a település- és telekszerkezet megalapozó szerepe a kihelyezett funkciók rendszerével,

f) a táji adottságokat kihasználó, azokhoz illeszkedő parasztfürdő, mosó- és kenderáztató tavak.

1.2.3. Az épített értékek

1.2.3.1. A hagyományos palóc építészet, formavilág és anyaghasználat egysége, a palóc építészeti formakincs, tömegképzés, ornamentika:

a) a jellemzően oldalhatáron álló beépítés, a terepnek megfelelő alépítményekkel,

b) az épületek tömege, a tetők formája, arányai,

c) a pincék terméskő anyagú építménye változatos, karakteradó megjelenése,
d) a homlokzatok elrendezése, a faoszlopos homlok- és oldaltornácok alkalmazása,
e) a héjalás jellemző anyaga: kisméretű, félkörívvágású, poltári hódfarkú cserép,
f) a színek tradicionális használata: a fehérre meszelt homlokzatok, barna fafelületek, sárgásbarnás színű, különböző árnyalatú cserepek,
g) a tradicionális anyagok jellemző használata: kő, vályog, fa, cserép,
h) a melléképületek jellemző rendje,
i) a faanyagú kerítések és azok kialakítása,
j) a porták, a kert és udvar használata,
k) a köztereken a növények hiánya, a telkek növényzete, a házak jellemző virágdíszei.
1.2.4. A kulturális értékek
1.2.4.1. Hagyományos életmód, kultúra és annak bemutatása:
a) az épületek kulturális és közösségi célú hasznosítása,
b) a fennmaradt hagyományok gyakorlása, bemutatása,
c) az ünnepek, ünnepkörök megtartása,
d) a népviselet viselése,
e) a fennmaradt tájszólás.
2. A kezelés céljai
2.1. A kezelés átfogó célja a Hollókő ófalu és környezete világörökségi helyszín kiemelkedő egyetemes értékének és attribútumainak sértetlen és hiteles megőrzése, a kiemelkedő egyetemes értéket és az azt hordozó attribútumokat sértő vagy veszélyeztető állapotok megelőzése, megszüntetése.
2.2. A kezelés specifikus céljai:
a) a világörökségi területen az irányítási, működési, szabályozási, kezelési és fejlesztési kultúrának a világörökségi helyszínhez méltó, értékőrző és értékalkotó, fenntartó folyamatok tartós működtetését garantáló, partnerségi keretek között történő továbbépítése,
b) a veszélyeztetett értékhordozók pusztulásának megállítása, megőrzési állapotuk javítása,
c) a világörökségi helyszín értékteremtő és a táj megújuló képességének erősítése, új értékhordozók létrehozásának ösztönzése a terület népességeltartó képességének fokozására és az életminőség emelésére is tekintettel,
d) az ófalu táji-természeti környezettel harmonizáló tájképi megjelenése és a település hagyományos gazdálkodása során kialakult táji környezet megőrzése, visszaállítása,
e) az ófalu történelmi településszerkezete, telekstruktúrájának és a jellemző fésűs beépítésének megerősítése,
f) a meglévő egységes falukép és hiteles építészeti jelleg további megőrzése, az eredeti megjelenés (anyaghasználat, tömegképzés, formakincs, ornamentika) érvényesítése a felújítások, foghíjbeépítések során,
g) a hagyományos életmód és kultúra megőrzése és bemutatása.
3. A kezelés stratégiái
3.1. A világörökség település és a táj fókuszba állítása, a világörökségi területen meglévő és tervezett intézményrendszer hálózatba szervezése, szervezeti-működési mechanizmusainak összehangolása és stabil működési feltételeinek biztosítása.
3.2. A világörökségi helyszín kiemelkedő egyetemes értékének megőrzéséhez szükséges szabályozás, beleértve a fejlesztési és rendezési típusú tervezést és a települési tervek felülvizsgálatát, új tervek készítését.
3.3. Az európai uniós fejlesztéspolitikai eszközökre építve a világörökségi terület kiemelkedő egyetemes értékének hosszú távú megőrzéséhez, fenntarthatóságának és a bemutatás feltételeinek javításához szükséges legsürgetőbb intézkedések és beavatkozások végrehajtása.
3.4. A hosszú távon fenntartható örökséggazdálkodáshoz szükséges pénzügyi helyzet kialakítása és konszolidálása.
4. Védelmi célú és kezelést támogató szabályozások

4.1. Világörökségi kezelési módok
4.1.1. Tájhasználat – tájkarakter
4.1.1.1. Hagyásfás legelők fokozatos rekonstrukciója körében alkalmazható kezelési módok:
a) cserjeirtás a beerdősödött, fás, cserjés területeken;
b) fakitermelés a hagyásfás legelő funkciót kedvezően szolgáló fajú, korú és egészségi állapotú fák meghagyásával, azzal, hogy a meghagyandó faegyedek kiválasztásánál ökológiai szempontokat is figyelembe kell venni a működési területével érintett, a Hollókői Tájvédelmi Körzet természetvédelmi kezeléséért felelős nemzeti park igazgatóság (a továbbiakban: nemzeti park igazgatóság) bevonásával;
c) szárzúzás, kaszálás a fakitermelést követően;
d) a térségre hagyományosan jellemző nemesített gyümölcsfajták, valamint tölgyfajok telepítése a hagyásfás legelőn a hagyományos fasűrűség és fafajhasználat szerinti mértékben;
e) a telepített fák védelme, gondozása;
f) a hagyásfás legelők területén a fák koronája általi legfeljebb 25−50%-os borítottság folyamatos biztosítása;
g) a visszagyepesített és gyepes területek hagyományos legeltetés útján történő hasznosítása, a gyomok elterjedése esetén kaszálás;
h) az idegenhonos inváziós növényfajok terjedésének megakadályozása a gyep adottságaihoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, kézi irtással, erős gyomfertőzés esetén a természetvédelmi hatóság engedélyével, a nemzeti park igazgatóság szakmai útmutatása alapján, szükség szerint felügyelete mellett végzett növényvédő szeres gyomirtással;
i) a túllegeltetés megelőzése érdekében az állatállomány összetételét, nagyságát, a legeltetés rendjét az egyes hagyásfás legelők adottságai alapján e célból a nemzeti park igazgatóság bevonásával készítendő gazdálkodási terv figyelembevételével kell meghatározni.
4.1.1.2. Szőlőhegy-megújítás, tájrehabilitáció körében alkalmazható kezelési módok:
a) a becserjésedett egykori szőlőtermő terület botanikai, természetvédelmi, termelési adottságok (talajminőség, kitettség, terepviszonyok, megközelíthetőség) szempontjából történő felmérése, vizsgálata a nemzeti park igazgatóság bevonásával;
b) a beerdősült, valamint cserjével borított területeken a növényzet kivágása, a művelésre kijelölt területek tisztítása, kaszálása;
c) a nagyobb tuskók talajból történő kiemelése a cserjeirtást és fakivágást követően;
d) területelőkészítés (durva tereprendezés, utak, sorok kitűzése);
e) telepítést is kiszolgáló művelő utak kialakítása;
f) a kitisztított terület trágyázása, forgatása, különös figyelemmel a talajlemosódás elleni védelemre;
g) szőlő-, gyümölcs-, fűszernövény-telepítés az elkészített tanulmány alapján minél kisebb szabad földterület, talajfelszín kialakításával;
h) szükség esetén támberendezés építése;
i) a telepítések vadkár elleni védelme esztétikus, tájba illő módon (növényzettel, szőlőlugassal takart vadkerítés);
j) az egykori szalagparcellás művelési jelleg jól látható megjelenését biztosító telepítések az ültetvényeken, a szőlőhegy hagyományos tájhasználatot tükröző látványának biztosítása.
4.1.1.3. A szőlőhegy-megújítással érintett területeken a tájrehabilitációt követő rendszeres fenntartás, használat körében alkalmazható kezelési módok:
a) a telepítések gondozása, művelése, kézzel vagy kisgépekkel végzett talajművelés, kapálás, kaszálás, gyomirtás, különös figyelemmel a talajlemosódás (erózió) megakadályozására;
b) növényápolás:

ba) tőke-, illetve koronaalakító metszés;
bb) kötözés, törzsápolás, törzspucolás, hajtásválogatás, tűzködés, csonkozás, tetejezés;
bc) növényvédelem: kórokozók és kártevők elleni mechanikus és – a természetvédelmi hatóság engedélye alapján − növényvédő szeres védekezés környezetkímélő módszerek alkalmazásával;
c) támberendezések, védőkerítések, vadhálók és utak folyamatos karbantartása, javítása;
d) termőre fordulást követő szüreti munkák elvégzése, termés leszedése, elszállítása, feldolgozása hagyományos kézi szüretelés, lovas kocsival történő beszállítás;
e) a szőlőhegyi szokások, hagyományok, ünnepek felelevenítése;
f) Az ófaluban és környezetében található, régi, hagyományos gyümölcsfajtákat képviselő faegyedek és a gyümölcsfajták fenntartását, genetikai állományuk megőrzését a faegyedek korának megfelelő metszési módok alkalmazásával, valamint a fajnak, illetve fajtának megfelelő, vegetatív vagy generatív szaporítással, megfelelő számú facsemetének a világörökségi helyszínen történő elültetésével kell biztosítani.
4.1.1.4. A 4.1.1.1. és a 4.1.1.2. pontban meghatározott világörökségi kezelési módokat a Hollókői Tájvédelmi Körzet természetvédelmi kezelési tervének hatályba lépését megelőzően a nemzeti park igazgatósággal előzetesen egyeztetve, a Hollókői Tájvédelmi Körzet természetvédelmi kezelési tervének hatályba lépését követően pedig a természetvédelmi kezelési tervvel összhangban kell megvalósítani.
4.1.2. Az ófalu építészeti és településszerkezeti értékei
4.1.2.1. Az ófalu építészeti és településszerkezeti értékei tekintetében alkalmazható kezelési módok:
a) Az épített értékek folyamatos fenntartását a világörökségi gondnokság
aa) az ingatlanok felújítását és karbantartását szakmailag felügyelő és támogató tanácsadó szolgálatként a Műemlékőr Szolgáltatást, valamint az annak működését biztosító pénzügyi eszközt, a Tervezett Karbantartási Programot magában foglaló Hollókői Értékvédelmi Program,
ab) a hagyományos építőanyagok bontásból származó készletezését, illetve gyártásuk szükség szerinti megszervezését biztosító Poltári Projekt,
ac) a tulajdonosok értékőrző tevékenység iránti elkötelezettségének erősítésére – a kezelési tervvel összhangban álló építési tervek, beruházási feltételek és önrész megléte esetén – adható Műemlék-felújítási Támogatás útján biztosítja.
b) A fenntartás szakmai alapjainak megteremtéséről a világörökségi gondnokság a melléképületek és kerítések mintaterveit is tartalmazó Palóc Építészeti Mintakönyv és Építészeti Adattár készítésével gondoskodik.
c) Az eredeti védett műemlékek lakóházként történő hasznosítását a világörökségi gondnokság – amennyiben a lakófunkció összhangban áll a világörökségi helyszín és a védett épületek rendeltetésével – a bérbeadást támogató pályázati lehetőségekkel, bérlakás programmal segíti.
d) A telkeken, illetve kertekben még nagy számban megtalálható, genetikai értékükön túl a belterület hagyományos karakterének és a falukép fenntartásában is jelentős szerepet játszó, régi, hagyományos gyümölcsfajtákat képviselő faegyedek megtartásának, fenntartásának, ezen fajták ültetésének elősegítése, ösztönzése a nemzeti park igazgatóság szakmai együttműködésével.
e) A középkori falu és az ott folyt középkori élet megidézése, a régészeti feltárásra vezetett ásatás eredményeinek sérelme nélkül, a régészetileg feltárt állapot, az azt kiegészítő információk és leletanyag bemutatásával lehetséges.
4.1.3. Kulturális értékek
4.1.3.1. A kulturális értékek, hagyományok fenntartható, fennmaradását elősegítő használata tekintetében alkalmazható kezelési módok:
a) a hagyományok, szokások, ünnepek, ünnepkörök megőrzési állapotának javítása körében a világörökségi gondnokság:

aa) a helyi hagyományokra vonatkozó, az ország több kutatópontján őrzött írott anyag, fotó és egyéb dokumentáció néprajzkutatók által végzett, illetve a faluban terepmunka útján történő összegyűjtését, rendszerezését, tudományos leírását, komplex szokás- és ünnepi kalendárium készítésével támogatja a világörökségi helyszín kezelésében érintettek számára;

ab) a hagyományápolás helyi tantervben történő megjelenítését konkrét példákat, magyarázatokat tartalmazó hiteles néprajzi gyűjtésen alapuló oktatócsomag (oktatási anyagok, múzeumpedagógiai foglalkoztatók) kidolgozásával támogatja a nevelők számára;

ac) a turisztikai kínálat színesítését a hagyományokra, ünnepekre épülő, bármikor elérhető turisztikai attrakciók kialakításával és Hollókő turisztikai kínálatába illesztésével támogatja a látogatók számára;

b) a hagyományos viselet kutatása, készítése, oktatása, amely tevékenységek ösztönzése érdekében a világörökségi gondnokság támogatja

ba) a fennmaradt archív anyagok, fotóanyagok, viseletek kutatását, az ezzel összefüggő adat- és anyaggyűjtést, rendszerezést, leírást;

bb) a hollókői népviselet darabjainak, azok változásának pontos leírását, az anyagok meghatározását, a díszítésük és az elkészítésük pontos útmutatóját is tartalmazó viseleti kézikönyv létrehozását;

bc) a viseleti kézikönyv alapján hiteles viseletek elkészítésével összefüggő támogatási rendszer kidolgozását a helyi lakosok számára;

bd) a viseletkészítés módszereinek a viseleti kézikönyv alapján, szakoktatók vezetésével történő elsajátítására szolgáló szakemberképzést;

be) a magyarországi világörökségi helyszínek közötti kapcsolatok erősítése, egymás kölcsönös megismerése érdekében a tervezők és ruhakészítők számára is bemutatkozási lehetőséget jelentő rendszeres viselet-szépségversenyek megrendezését;

c) a tájszólás dokumentálása, bemutatása és továbbörökítése körében a világörökségi gondnokság támogatja

ca) az élő beszédet még jellemző helyi tájszólás gyűjtését;

cb) a mesék, a mondák, a legendák, a hiedelmek, a dalok és a szokások gyűjtése során a szavak kiejtését, a mondatszerkezeteket és az általánosan elterjedt szófordulatokat hangfelvételek segítségével digitális tárolókon pontosan megőrző, kutatható, a turisztikai kínálat színesítése érdekében, valamint a helyi oktatásban és múzeumpedagógiai tevékenységben felhasználható adatbázis, hollókői tájszótár és kiejtéstár létrehozását;

d) a hagyományos életmód *a)–c)* pontban nem szabályozott egyéb elemeinek kutatása, dokumentálása, használatának elősegítése körében a világörökségi gondnokság támogatja a helyi termékek feldolgozását és a kézműves mesterségek gyakorlását.

4.1.4. Turizmus

4.1.4.1. A kiemelkedő egyetemes értéket nem veszélyeztető, fenntartható turizmus tekintetében alkalmazható kezelési módok körében a világörökségi gondnokság támogatja:

a) a rendszeres vevő- és látogatóelégedettség-mérés módszereinek kialakítását és alkalmazását;

b) a turisztikai kereslet-kínálat elemzését és tervezését, látogatómenedzsment-terv és rendezvénynaptár készítését, valamint az attrakciók, rendezvények számának ellenőrzését, az összes látogatószám alakulásának ellenőrzését is beleértve;

c) turisztikai marketing terv elkészítését és megvalósítását, az offline és online felületek által elért látogatók és megjelenések számának ellenőrzését is beleértve;

d) a vendégéjszakák számának növelését, az összes szálláshely vendégéjszakái számának ellenőrzését is beleértve.

4.2. Világörökségi korlátozások

4.2.1. A világörökségi területen valamennyi tevékenység – különösen a területfejlesztési, területrendezési, szabályozási, az erdő- és mezőgazdasági, marketing-, építési és egyéb beruházási tevékenység, a bányászat, a közlekedési infrastruktúra- és a települési közműfejlesztés – csak olyan módon végezhető, hogy az a 2. pontban meghatározott célkitűzések megvalósulását ne veszélyeztesse.

4.2.2. A tájhasználat és a tájkarakter védelmével összefüggésben

a) hagyásfás legelőn előnyben kell részesíteni a kézi kaszálást, gépi kaszálás csak a talaj károsítása nélkül, természetkímélő kaszálási módszerekkel (kiszorító kaszálás, vadriasztó lánc alkalmazása) végezhető;

b) hagyásfás legelőkön az erőgépekkel történő közlekedés csak a terület rendeltetésszerű használatával összefüggő szállítási céllal történhet;

c) épületet elhelyezni beépítésre nem szánt területen csak a Hollókői Integrált Falugazdálkodási Programhoz kapcsolódóan – a falugazdálkodáshoz kapcsolódó funkció megszűnése esetén az épület elbontására vonatkozó kötelezettséggel – lehet;

d) az ófaluban és környezetében előnyben kell részesíteni a régi, hagyományos gyümölcsfajták termesztését, a faegyedek kivágása csak személy- vagy vagyonbiztonság veszélyeztetése esetén, régi, hagyományos gyümölcsfákkal pótolva engedélyezhető;

e) a gondnokságnak kezdeményeznie kell a világörökségi helyszín látványának a 4.3.3. pont *e)* alpontja szerinti sértetlen érvényesülését biztosító területhasználati módok kialakítását Hollókő közigazgatási területén és a 2122. jelű Szécsény–Pásztó összekötő út Alsótold és Nagylóc közötti szakasza felől.

4.2.3. Az ófalu építészeti és településszerkezeti értékeivel összefüggésben:

a) a házak közötti udvarrészek melléképületekkel való beépítése a kezelési terv alapján készült Palóc Építészeti Mintakönyv és Építészeti Adattár, valamint helyi építési szabályzat szerint történhet;

b) amennyiben a 4.1.2.1. pont *ab)* alpontja szerinti Poltári Projekt keretében a poltári cserép elérhetősége biztosított, felújítások, új épületek létesítése esetén attól eltérő típusú cserép nem alkalmazható;

c) az ófalu közterületén fásszárú növényzet ültetése csak engedéllyel, a kezelési tervvel összhangban álló Közterület Alakítási Terv alapján történhet.

4.2.4. A kulturális értékek védelmével összefüggésben

a) a szokásokhoz kapcsolódóan az ófaluban csak néprajzilag hiteles, a helyi hagyományokat ápoló és tisztelő, illetve a 4.1.3.1. pont *aa)* alpont szerinti komplex szokás- és ünnepi kalendáriummal összhangban álló rendezvények jelenhetnek meg, a néprajzi kutatás után létrejött forgatókönyvtől eltérő rendezvényt csak a világörökségi gondnokság által koordinált előzetes szakmai bírálat és egyeztetés után szabad tartani;

b) hollókői viseletként vagy annak részeként csak a hagyományos minták alapján elkészített, illetve a 4.1.3.1. pont *bb)* alpontja szerinti viseleti kézikönyvvel összhangban álló ruhadarabok jeleníthetők meg.

4.3. Világörökségi tilalmak

4.3.1. A világörökségi terület kezelését a világörökségi terület kiemelkedő egyetemes értéke és az azt hordozó attribútumok megőrzési állapotának és hitelességének sérelme nélkül kell végezni.

4.3.2. Tájkép és természeti környezet védelmével összefüggésben a világörökségi helyszínen

a) bányászati tevékenység – a bányaművelés befejezését követő tájrendezés kivételével − tilos;

b) a tájkép kiemelkedő egyetemes érték sértetlenségét, hitelességét sértő módosítása tilos;

c) a természetes állapotú gyep feltörése, tárcsázása, talajlazítása tilos;

d) a nem gazdálkodásból származó, vagy nem gazdálkodáshoz szükséges anyagok gyepen történő tárolása tilos;

e) energianövények és idegenhonos inváziós növényfajok telepítése tilos;

f) a hagyásfás legelőkön a személygépjárművel való közlekedés tilos;

g) a hagyásfás legelőkön a mesterséges tápanyag-utánpótlás (műtrágyázás, szerves trágyázás) tilos;

h) a hagyásfás legelő területén épületet, építményt, kerítést létesíteni – a legelőgazdálkodáshoz szükséges építmények és a legelő mentén átvezető tanösvény melletti kerítés kivételével – tilos;

i) a vizes élőhelyek megszüntetése tilos.

4.3.3. Az ófalu építészeti és településszerkezeti értékeivel összefüggésben

a) a házak egységes tetőfelületének (tetősíknak, tető látványának) megváltoztatása, megbontása, azon felépítmény elhelyezése tilos;

b) lábazattal rendelkező kerítések építése tilos;

c) az utcai és udvari homlokzatokon a hagyományos, ereszcsatornák nélküli kialakítás megőrzése érdekében ereszcsatornák létesítése tilos;

d) lábazatokon a szürke andezittől eltérő anyag alkalmazása, meglévő alépítmények kőanyagának burkolása, bevakolása, színezése tilos.

e) óriásplakátok és egyéb reklámok, továbbá a világörökségi helyszínen köz- és magánterületen eligazító-, reklám- és egyéb táblák az 1.2. pontban felsorolt attribútumok – különösen a tájkarakter és az épített értékek – látványának érvényesülését sértő, korlátozó elhelyezése tilos.

5. Társadalmi-szakmai részvétel a kezelési terv alkalmazása során

5.1.[1] A kezelési tervben foglaltak végrehajtását támogató, a területen érintett országos szervek, vármegyei szervezetek és intézmények, illetve a helyi érdekeltek közötti kommunikáció, érdekegyeztetés és konszenzusteremtés lehetőségét az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottságáról szóló 17/2012. (II. 16.) Korm. rendelet 11. § (1) bekezdés *g)* pontja szerinti szakbizottság biztosítja.

5.2. A kezelési terv végrehajtásában érintett helyi érdekeltek az 1. mellékletben meghatározott terület állandó lakosai és nem helyben lakó ingatlantulajdonosai, a területen illetékes elsőfokú hatóságok és államigazgatási szervek, a nemzeti park igazgatóság, valamint a területen tevékenységet folytató, a kiemelkedő egyetemes érték megőrzéséhez kapcsolódó célra alakult civil szervezetek, vállalkozók, illetve gazdálkodó szervek.

5.3. A kezelési terv alkalmazása során a társadalmi és szakmai részvételt szolgálja:

a) a világörökségi terület hasznosításával kapcsolatos, az 5.2. pontban meghatározott kört érintő, rendszeres kérdőíves felmérés, falukör, előadások, valamint szakmai és térségi egyeztetések;

b) a világörökségi gondnokság által nyújtott szakmai támogatás, amelyet turisztikai és néprajzi szakértő segít;

c) mediációs módszerek és független szakértők alkalmazása, felvilágosítás, szükség esetén egyeztetés a választott tisztségviselőkkel, döntéshozókkal.

6. Finanszírozás

A kezelési tervben foglaltak végrehajtásának finanszírozásához a világörökségről szóló törvényben a központi költségvetésből előírt támogatás, a kezelésben érintett szervezetek, tulajdonosok, vagyonkezelők saját forrásai, a világörökségi gondnokságról szóló miniszteri rendelet alapján a világörökségi gondnokságnak a hazai költségvetés terhére évente biztosított támogatás, továbbá a kapcsolódó pályázati lehetőségek járulhatnak hozzá.

7. Monitoringrendszer

7.1. A világörökségi terület egységes monitoringtervét a világörökségi kezelési tervről, a világörökségi komplex hatásvizsgálati dokumentációról és a világörökségi várományos helyszínekről szóló kormányrendelet szerinti kezelési kézikönyv tartalmazza.

7.2. A világörökségi területen a kiemelkedő egyetemes értéket hordozó attribútumcsoportok komplex rendszerének állapotfigyelése a világörökségi gondnokság koordinációja mellett

a) a településhez köthető épített és néprajzi értékek tekintetében érintett múzeum;

b) a régészeti értékek tekintetében érintett múzeum;

1 Módosította: 616/2022. (XII. 29.) Korm. rendelet 255. §.

c) a táji és a természeti értékek tekintetében a nemzeti park igazgatóság;

d) a település és térsége turisztikai desztinációmenedzsmentjében érintett szervezet

együttműködésében történik. E szervezetek a folyamatfigyelésnek a rájuk vonatkozó jogszabályok által meghatározott keretek között maguk számára kidolgozott mechanizmusait működtetik.

7.3. A 7.2. pont szerinti szervezetek az 1.2. pont szerinti attribútumok részletes kifejtésére alapozott éves állapotjelentéssel járulnak hozzá a világörökségi gondnokság éves jelentéstételi kötelezettségének teljesítéséhez. A 7.2. pont szerinti szervezetek éves állapotjelentésének tartalmi és formai követelményeit a világörökségi gondnokság a 7.2. pont szerinti szervezetekkel együtt és egyetértésével, szervezetenként határozza meg.

7.4. A stratégiai és a horizontális célok megvalósulásának vizsgálata, az indikátorok mérése, az adatsorok elemzése, nyilvánossá tétele a világörökségi gondnokság feladata.

a) A világörökségi gondnokság az 1.2. pont szerinti attribútumok részletes kifejtésére alapozott éves állapotjelentést készít az éves jelentéstételi kötelezettségének teljesítéséhez.

b) Amennyiben a világörökségi gondnokság a stratégiai vagy a horizontális célok elérését figyelő monitoringrendszerben az értékek tendenciózus vagy hirtelen jelentős romlását észleli, azonnal cselekvési tervet kell készítenie a káros folyamatok megállítása érdekében.

TARTALOMJEGYZÉK

108/2017. (IV. 28.) Korm. rendelet ---- 1
a Hollókő ófalu és környezete világörökségi kezelési tervéről ---- 1
1. melléklet a 108/2017. (IV. 28.) Korm. rendelethez ---- 1
Hollókő ófalu és környezete világörökségi helyszín és védőövezete területi lehatárolása és elhelyezkedése ---- 1
2. melléklet a 108/2017. (IV. 28.) Korm. rendelethez ---- 3
A Hollókő ófalu és környezete világörökségi terület világörökségi kezelési terve ---- 4